

Sistem electronic de licențiere pentru produsele cu dubla utilizare. Alte noutăți

Au aparut modificari importante ale regimului de control al operațiunilor cu produse cu dubla utilizare, într-o Ordonanță de Urgență adoptată recent. Practic, actul normativ vine să transpună în legislația națională un Regulament european și introduce noi prevederi referitoare la modul de obținere a licențelor, la valabilitatea lor sau la asistența tehnică oferită pentru produsele cu dubla utilizare. Ordonanța conține și prevederi naționale, ce modifică termene, valabilități și mărește amenda maximă.

Noua Ordonanță de urgență privind regimul de control al operațiunilor cu produse cu dubla utilizare (43/2022) transpune în legislația națională Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European, privind instituirea unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dubla utilizare. Atunci când vorbim despre produse cu dubla utilizare ne referim la acele produse și tehnologii care au în mod normal utilizări civile, însă, datorită caracteristicilor lor, pot avea și aplicații militare. În plus, acestea au un regim special, unele tranzacții cu astfel de produse fiind condiționate de obținerea unor licențe de la ANCEX – Departamentul pentru controlul exporturilor.

Iată cinci dintre cele mai importante modificări preluate din Regulament:

1. O nouă procedură de licențiere. Cererile de licență se vor completa și transmite Ministerului Afacerilor Externe (MAE) prin ANCEX, via sistemul informatic eLicensing. Această nouă procedură de licențiere electronică facilitează accesul agenților economici la obținerea licențelor, scurtând timpul necesar pentru corespondența cu reprezentanții ANCEX și obținerea licențelor. De asemenea, prin intermediul acestei noi proceduri, se extinde schimbul de informații între statele membre, platforma având două interfețe: una pentru agenții economici și una pentru autoritățile competente.
2. Noi licențe. Actul normativ introduce două noi licențe generale de export ale Uniunii EU007 sau EU008 (produse software și tehnologii intra-grup, Criptare) cu mențiunea că exportatorul trebuie să notifice MAE prin ANCEX prima utilizare a acestor licențe cu cel puțin 30 de zile, respectiv 10 zile, înainte de data primului export. Astfel de licențe reduc semnificativ timpul de obținere și ușurează, în același timp, și sarcina administrativă a autorităților de acordare a lor. Aceste autorizații generale sunt aplicabile exporturilor de anumite produse către țările de destinație și sunt disponibile tuturor exportatorilor care îndeplinesc condițiile din autorizația emisă.
3. Noi termene de valabilitate. Valabilitatea licenței globale și a celei individuale va fi de doi ani și de patru ani pentru proiectele de mare anvergură.
4. Obligație de păstrare. Documentele privind derularea operațiunilor cu produse cu dubla utilizare vor trebui păstrate minimum cinci ani, nu trei ca până în prezent.
5. Asistența tehnică. Furnizarea de asistență tehnică legată de produsele cu dubla utilizare se va efectua, odată cu apariția Ordonanței, pe baza licenței pentru asistență tehnică, nu pe baza licenței individuale ca până în prezent.

În același timp, însă, Ordonanța conține și prevederi naționale. În principal, actul normativ stipulează că transferurile în interiorul Uniunii de produse cu dubla utilizare se vor putea face doar prin intermediul unei licențe individuale de export și nu a unei licențe globale/individuale de export ca până acum. De asemenea, termenul în care va trebui obținut certificatul de control al livrării care să ateste că marfa a ajuns la destinație, a crescut de la patru luni, la șase luni. În plus, valabilitatea licenței de tranzit a crescut de la 30 de zile, la 90 de zile, cu posibilitatea prelungirii cu încă 30 de zile, în cazuri justificate.

Operatorii de produse cu dubla utilizare trebuie să știe, de asemenea, că certificatul internațional de import își va pierde valabilitatea, dacă nu va fi prezentat autorității competente din țara exportatorului în decurs de șase luni de

la data eliberării lui. De asemenea, amenzile prevăzute de legislația națională au fost majorate - de exemplu, amenda maximă de 25.000 lei a fost modificată la 30.000 lei.

Un detaliu suplimentar ar trebui să atragă atenția operatorilor de produse cu dubla utilizare – Rusia a fost eliminată din domeniul de aplicare a trei autorizații generale de export ale Uniunii EU003 (reexportul de articole după reparație sau înlocuire în UE), EU004 (exportul de articole pentru târguri sau expoziții), EU005 (exporturi de echipamente de telecomunicații). O alternativă la aceste autorizații generale de export este licența individuală.

Având în vedere complexitatea legislației privind produsele cu dubla utilizare, facilități precum licențierea electronică sau introducerea de noi autorizații generale ale Uniunii vin în ajutorul tuturor celor implicați – agenți economici și autorități, transformând comerțul de produse cu dubla utilizare într-un proces transparent și mult mai competitiv.

Agenții economici trebuie să analizeze în ce măsură activitatea pe care o desfășoară este impactată de legislația de control al exporturilor, având în vedere că exportul de produse cu dubla utilizare efectuat fără licență este considerat infracțiune și pedepsit ca atare de legislația din România.